

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2015-06-04
Meddelad i
KarlstadMål nr
5069 - - 5078-14
5112 - - 5114-14**SÖKANDE**Invite Europe AB, 556595-7593
Box 143
619 23 Trosa**MOTPARTER**1. Örebro kommun, Upphandlingsenheten
Box 30070
701 35 Örebro

2. Askersunds kommun
3. Degerfors kommun
4. Hallsbergs kommun
5. Hällefors kommun
6. Kumla kommun
7. Laxå kommun
8. Lekebergs kommun
9. Ljusnarsbergs kommun
10. Bergslagens kommunalteknik
11. Arboga kommun
12. Kungsörs kommun
13. Köpings kommun

SAKEN

Offentlig upphandling

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Invite Europe AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 125526

Postadress Box 568 651 12 Karlstad	Besöksadress Rådhuset, Stora torget	Telefon 054-14 85 00 E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se	Telefax 054-14 85 30	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00
---	--	---	--------------------------------	---

BAKGRUND

Örebro kommun har tillsammans med ett antal kommuner och Bergslagens kommunalteknik (härefter Kommunerna) genomfört en upphandling avseende ramavtal för leverans av arbetskläder för kök, vård, städ och labb, Ks 881/2014. Örebro kommun har handlagt upphandlingen. Enligt tilldelningsbeslut meddelade den 28 november 2014 har Kommunerna beslutat att anta anbudet från Almedahls Alingsås AB (Almedahls).

PARTERNAS TALAN

Invite Europe AB (Invite) ansöker om överprövning och yrkar rättelse på så sätt att en ny utvärdering görs varvid anbudet från Almedahls inte ska beaktas. Invite anför bland annat följande.

I upphandlingen uppställs ett antal krav som ska vara uppfyllda vid tidpunkten för anbudsinslämningen. Almedahls uppfyller inte samtliga krav på produkternas egenskaper och storlekar. Storlekarna på position 1-47 är felaktiga och 25 positioners egenskaper borde ha bedömts som felaktiga. Det finns ytterligare oklarheter i anbudet. Detta betyder att kravet om att minst 90 procent av produkterna offererade ingå i anbudsgivarens sortiment och bli godkända efter skall-kraven inte är uppnått.

Enligt p 2.1.3 ska anbudsgivaren kunna leverera kläder i små såväl som stora storlekar, XXS - XXXL eller motsvarande. I position 1- 47 uppfyller inte Almedahls offererade produkter detta krav. Almedahls har där varken storleksbredden eller antalet storlekar. Rätt antal storlekar går inte att utläsas vare sig i text eller bild i Almedahls bifogade artikel-specifikation eller produktkatalog där positionerna beskrivs. Almedahls har med anbudet en bilagd kommentar gällande storlekar i vilken anges ”Större och mindre storlekar än angivet i anbudet går att få efter behov”. Denna bilaga säger inte vilka större och mindre storlekar som finns att få efter behov och visar därutöver på att de produkter som denna berör, inte ingår i anbudsgivarens sortiment eftersom dessa endast går att få efter behov. Därför uppfyller dessa artiklar inte p 2.1.4 där det står att de offererade produkterna ska ingå i anbudsgivarens sortiment. Almedahls kommentar är på så sätt ingen garanti för att de efterfrågade storlekarna offereras. Storlekarna som efterfrågas är XXS - XXL. Exempelvis på position 16, har Almedahls offererat en produkt i storlek S - XL. Ifall deras kommentar gäller så betyder detta att kommentaren kan garantera större, exempelvis XL och mindre, exempelvis XS. Det står inget om vilka och hur många större eller mindre storlekar. I Almedahls kom-

mentar (bilaga 8) står det även "än angivet i anbudet". Detta syftar på att storlekarna i artikelspecifikationen är de offererade storlekarna, alltså de som ingår i anbudet och därför borde de likväl vara de storlekarna som bedöms. Enligt artikelspecifikationen ska samtliga uppgifter som efterfrågas fyllas i av anbudsgivaren. I punkt 2.1.1 anges att "Är felaktig vara offererad på någon/några positioner och det ej är fråga om en fel-skrivning som får rättas av anbudsgivaren så underkänns den felaktiga produkten med ett belastningspris."

Almedahls uppfyller inte kravet på sortimentsbredd. Enligt p 2.1.4 ska minst 90 procent av produkterna offererade ingå i anbudsgivarens sortiment och vara godkända av upphandlande myndigheter. Enligt utvärderingen är som mest sex felaktiga produkter godtagbart av totalt 55 produkter. Enligt p 1.22 kommer en produkt som inte uppfyller kravet på angiven position i artikelspecifikationen anses vara felaktig och då utvärderas med ett belastningspris. Kommunernas bedömning är att Almedahls har en (1) felaktig produkt (pos. 57). Invites bedömning är att totalt 26 produkter är felaktiga. Nedan angivna krav i kravspecifikationen går inte att utläsa vare sig i text eller bild i Almedahls artikel-specifikation eller produktkatalog.

Pos. 1: Positionen ska ha "telefonficka lite större", reglerbar midja och resår enligt kravspecifikationen.

Pos. 3: Positionen ska ha bakfickor.

Pos. 12: Positionen ska ha stor telefonficka samt jeanstygg.

Pos. 13: Positionen ska ha benfickor med lock.

Pos. 14: Positionen ska ha resår i midja, reglerbart benslut samt reflexer fram och bak.

Pos. 16: Positionen ska ha "höjd ska mätas från gren till midja, ca 18 cm för storlek 38".

Pos. 17: Positionen ska ha en gramvikt på 195g/m².

Pos. 26: Positionen ska ha rund hals enligt angiven kravspecifikation i artikelspecifikationen.

Pos. 34: Positionen ska ha 100 procent polyester stoppning fuskdun, flera fickor med dragkedja eller flera reflexer.

Pos. 35: Positionen ska vara en parkas och ha tejpade sömmar, stickade muddar eller resår i ärmslut, reflexer bak och på ärmar.

Pos. 36: Positionen ska vara vadderad med fuskdun.

Pos. 37: Positionen ska ha ärmresår.

Pos. 39: Positionen ska ha resår i midjan.

Pos. 40: Positionen ska ha krage och telefonficka.

Pos. 44: Positionen ska ha en telefonficka med slejf alt. kardborre.

Pos. 45: Positionen ska ha reglerbar vidd i ryggen.

Pos. 47: Positionen ska ha nyckelhälla.

Pos. 48: Positionen ska kunna tvättas i 60 grader.

Pos. 55: Positionen ska kunna släppa igenom ljud.

Pos. 57: Positionen ska ha materialkompositionen 90 procent bomull och 10 procent syntetmaterial.

Vad gäller position 56 finns två artikelnummer och två olika artiklar är offererade. Denna position borde underkännas enligt punkt 2.1.1 ”Anbudsgivaren ska endast fylla i en produkt per position i artikelspecifikationen”.

Vad gäller pos. 27 – 31 ska dessa vara en unisexmodell. Tvärtom är det tydligt att produkterna har herrstorlekar och inte unisexstorlekar, detta går att läsa i Almedahls bifogade artikelspecifikation och utläsa i text och bild i produktkatalogen där positionen är beskriven. I utvärderingen har AB Tingstad Pappers offererade artiklar under dessa positioner blivit underkända för exakt samma sak, herrstorlekar istället för unisexstorlekar. Därför borde även Almedahls artiklar ha blivit underkända.

Almedahls anbud innehåller även vissa oklarheter. Enligt 2.1.1 i förfrågningsunderlaget ska endast en produkt fyllas i per position. Under samma punkt anges även att “Är felaktig vara offererad på någon/några positioner och det ej är fråga om en felskrivning som får rättas av anbudsgivaren så underkänns den felaktiga produkten med ett belastningspris”. Positionerna 23, 33, 44, 45, 46, 47 har olika storlekar i artikelspecifikationen jämfört med i produktkatalogen. Invite anser att detta är för många fel för att röra sig om felskrivningar och om en vara är felaktigt offererad ska den underkännas. Almedahls vaga kommentar rörande storlekarna visar ej till vilka storlekar de kan göra större eller mindre och ifall de offererat olika storleksspann på samma position, vilka som ska gälla i sådana fall. Pos. 37 och 38 har samma artikelnummer i artikelspecifikationen men olika priser och egenskaper. Om en vara är felaktigt offererad så ska den underkännas.

Eftersom anbudet från Almedahls inte har uppfyllt samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav, skulle detta anbud rätteligen ha förkastats. Genom att istället utvärdera detta anbud har Kommunerna brutit mot 1 kap. 9 § LOU och den däri uttryckta likställighetsprincipen. Om anbudet hade förkastats skulle Invite i egenskap av att ha klarat kraven och erhållit högsta utvärderingspoäng, ha tilldelats kontrakt.

Kommunerna motsätter sig bifall till Invites ansökan och anför bland annat följande.

Kommunerna har under utvärdering ställt frågor till de anbudsgivare vars anbud det funnits frågetecken kring och därmed utgått från dessa svar. Sakkunniggruppen har inte vid utvärderingstillfällena haft tillgång till anbudspriser. Sakkunniggruppen har förutsättningslöst gått igenom varje enskilt anbud.

Av förfrågningsunderlaget framgår att 90 procent av samtliga positioner i artikelspecifikationen måste vara godkända för att utvärderas. Av de

sex anbud som inkom klarade endast två anbudsgivare 90-procentgränsen, Invite och Almedahls. Almedahls anbud var lägre och tilldelades därför kontraktet.

Enligt uppgifter lämnade i anbudet av Almedahls anser Kommunerna att vinnande anbudsgivare uppfyller kraven enligt förfrågan. Gällande storlekarna anges i anbudet (kommentarer) ”Större och mindre storlekar än angivet i anbudet går att få efter behov”. Gällande övriga produkt-specifika egenskaper står det i anbudet “En stor del av vårt sortiment tillverkas i egen regi i egna fabriker.” Enligt ovan nämnda bilaga och information i anbud kommer Almedahls att tillgodose de upphandlande myndigheternas behov av samtliga storlekar. Almedahls kommer också att tillgodose de upphandlande myndigheternas behov av önskemålen om produktspecifika egenskaperna t.ex. fickor, ficklock, resår m.m. Mot denna bakgrund anser Kommunerna att utvärderingen är korrekt genomförd och i enlighet med 1 kap. 9 § LOU.

Invite tillägger följande.

Kommunerna skickade samtliga dokument till Invite den 9 december 2014. Invite kan ej i dessa dokument finna citatet ”En stor del av vårt sortiment tillverkas i egen regi i egna fabriker”. I citatet anges inte att de 25 positionernas felaktiga egenskaper ska korrigeras. Dessa 25 produkter utgör 45 procent av totalt 55 positioner. Gränsen för felaktiga positioner enligt förfrågningsunderlaget är 10 procent. På samma sätt hävdar Kommunerna att skall-kraven gällande storlekar uppfylls av citatet ”Större eller mindre storlekar än angivet i anbudet går att få efter behov”. Detta till trots att detta citat inte säger vilka storlekar och hur många större respektive mindre storlekar som erbjuds. Eftersom anbudet från Almedahls inte har uppfyllt samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav, skulle detta anbud rätteligen ha förkastats.

Kommunerna tillägger följande.

Uppgiften från Almedahls att ”En stor del av vårt sortiment tillverkas i egen regi i egna fabriker” finns i Almedahls anbud, d.v.s. i det ifyllda förfrågningsunderlaget under p 1.14. Kommunernas har tolkat Almedahls uppgifter om att korrigeringar av storlekar, ficklock m.m. enligt kraven i upphandlingen är möjligt då Almedahls har fabriker i egen regi. I anbudet finns vidare uppgiften “Större och mindre storlekar än angivet i anbudet går att få efter behov”. Storlekarna XXS och XXL är ovanliga men Kommunerna har ställt krav på att de ska finnas vid behov. Därmed uppfyller Almedahls Kommunernas önskemål om storlekar.

Almedahls har yttrat sig i målen och i huvudsak anfört följande. Bolaget har med sitt godkännande styrkt att samtliga obligatoriska krav och kom-

mersiella villkor accepteras. Almedahls tillverkar i egen regi och avser att leverera exakt enligt upphandlingsunderlaget gällande storlek, modellutförande och färgkrav.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

Upphandlingen gäller arbetskläder för kök, vård, städ och labb. I förfrågningsunderlaget uppställs ett antal krav vad gäller arbetsklädernas egenskaper och storlekar. I förfrågningsunderlaget anges under punkt 2.1 (krav) bland annat följande. Efterfrågade produkter redovisas i bifogad artikel-specifikation och krav och villkor kommer att bedömas utifrån denna. Anbudsgivaren ska endast fylla i en produkt per position. Angivna volymer är avsedda att ge en grov bild av kommande behov och ska inte betraktas som bindande, antagen leverantör har att leverera det faktiska behovet. Samtliga uppgifter som efterfrågas ska fyllas i av anbudsgivaren. Är felaktig vara offererad på någon/några positioner och det inte är fråga om en uppenbar felskrivning som får rättas av anbudsgivaren underkänns den felaktiga produkten med ett belastningspris (aktuellt pris + 30 procent). Är vara inte

offererad genom att någon/några positioner inte är ifyllda används angivet belastningspris. Under punkt 2.1.4 anges att minst 90 procent av produkterna i artikelspecifikationen ska ingå i anbudsgivarens sortiment och vara godkända av upphandlande myndigheter.

Invite gör gällande att vinnande anbudsgivare, Almedahls, inte uppfyllt ställda skall-krav på ett antal positioner i artikelspecifikationen genom, dels att storlekarna vad gäller position 1 – 47 är felaktiga, dels att 25 positioner, varav merparten avser positionerna 1 – 47, har andra felaktigheter. Enligt vad som framgår av Almedahls artikelspecifikation har Almedahls fyllt i uppgifter för samtliga positioner. Till anbudet har bifogats en produktkatalog. Almedahls har inledningsvis i anbudet (punkt 1.9) uppgett att samtliga obligatoriska krav accepteras. Almedahls har vidare i anbudet (punkt 1.14) uppgett att en stor del av sortimentet tillverkas i egen regi och i egna fabriker och att Almedahls organisation är väl uppbyggd för att hantera behovet av arbetskläder för kommuner inom vård, kost och städ. Vidare har Almedahls i svar på frågor från Kommunerna gällande klädstorlek angett att större och mindre storlekar än angivet i anbudet går att få efter behov. Oavsett om det ur artikelspecifikationen och produktkatalogen inte går att utläsa att de i målet aktuella positionerna uppfylls vad gäller samtliga egenskaper och storlekar får Almedahls genom de kompletterande uppgifterna till anbudet anses har uppfyllt de krav som ställts. Då anbudet härigenom uppfyllt kravet på att minst 90 procent av produkterna i artikelspecifikationen ska ingå i sortimentet har Kommunerna inte brutit mot likställighetsprincipen genom att utvärdera anbudet.

Huruvida position 56 borde ha underkänts genom att Almedahls angett två produkter i stället för en saknar därmed betydelse då kravet på 90 procent uppfyllts oavsett detta.

Då det inte heller i övrigt är visat att Kommunerna brutit mot LOU och dess principer ska ansökan om överprövning avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B,
LOU).

Olle Sundberg
rådman

Föredragande: Lars Överström

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.